

ERDÉLYI GAZDA

MECJELNIK

minden pénteken
legalább egy iven
és az egyleti tagoknak
ingyen
küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 ft. félévre 2 ftal fizet-
hetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadjatik.

Pénz- és érték küldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ

(Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz)

a lap ezellelmi részét illető küldemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
(Gamauf Vilmos e. titkárhoz)
ezimzendők.

AZ

ERDÉLYI

GAZDASÁGI EGYLET

KÖZLÖNYE.

Hirdetési díjszabályzat.

	1-1	1-3	1-6	1-12	1-24	1-52
	széri hirdetéskor					
	ft	krjt	krjt	krjt	krjt	kr
1/16 lap	14	36	70	120	200	360
1/16 "	7	18	35	60	100	180
1/16 "	350	9	1750	30	50	90
1/16 "	175	450	875	15	25	45
1/16 "	90	225	440	750	1250	2250

Nagyobb hirdetéseknel külön kedvezmények.
Azonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hályszor
a hirdetés megjelenik.

A szives megrendelésben világosan kérjük kitenni;
menyit helyet igényel a beküldő mellékelt hirdetés
számára.

Hirdetéseket elfogadnak lapunk kiadó hivatala
és a r. k. Lyceum nyomda központi irodája (főter gr. Te-
leki Domokos-ház.) Mellékletek 5 o. é. fiva számit-
tatnak.

Lapfelügyelő bizottság: Paget János elnök; Berde Áron, b. Huszár Sándor, Kodolányi Antal, Mina
János, Nagy Ferencz, Szabó Samu, Szentgyörgyi József.

Értesítés és kérelem.

Miután az erdélyi gazdák harmadik vándor-
gyűlése folyó 1874. évi octoberhó 1. 2. 3. és 4.
napjaiban fog megtartatni, tiszteletteljesen fel-
kéretnek a t. hatóságok, egyletek és magánosok,
hogy a vándor gyűlésen tárgyalatni óhajtott the-
mákat, kérdéseket vagy indítványo-
kat legkésőbb folyó évi augustushó 15-éig
az erdélyi gazdasági egylet titkári hivatalához
eljuttatni sziveskedjenek.

Kelt Kolozsvárt 1874. júliushó 2-án.

Baró Huszár Sándor

egyleti alelnök.

Gamauf Vilmos

egyleti titkár.

A kolozs-monostori m. kir. gazdasági taninté-
zet kísérlettelkén eszközölt termelési kísérletek
az 1873-ik évben.

V. Tengeri csoport. (XVIII—XXI T.) Fajta-
különbség, vetésmód és művelet szerinti tenyészet kü-
lönbségek összehasonlithatása céljából. Az ezen cé-
lokra használt fajták voltak: a szerémi, az oláhországi
világossárga, hosszucsövü s az u. n. douttonkorn.

A szerémi — syrmiai — fajta, egymástól hossz- és
berezstirányban 30"-ra eső fészkekbe vettetett kéz-
zel. A május 1-éni fagy az éppen kikelő növényké-
ket megrongálta s tényészetükben visszavetette. Nö-
vekedés alatt nyert a vetés egy kézi kapálást s egy
fagatos töltögetést.

September 20-ára az érés teljes volt, a csövek
jól fejlődöttek, egészen tömöttek s hibátlanok voltak
s daczára a nagy szárazságnak s a tenyészet kezdetén
volt csapásnak, minden szár 2—3 teljes csövet hozott.

Üszög s egyéb baj nem mutatkozott. — Ter-
més eredmény 8 mérő csöves tengeri, mely tekintve
ezen évnek a tengerire kedvezőtlen járását s egyéb
fajtáknak igen gyenge sikerét, igen kielégítőnek te-
kinthető, s ezen fajta szaporasága, edzettsége s kü-
lönösen korai érése miatt Erdély számára igen ajánlható.

Az oláhországi világos sárga hosszú csövü ten-
geri 24"-es fészkekbe vettetett kézzel; növekvése
alatt kétszeri kézi kapálást s töltögetést nyert.

Tenyészetében azonban, bár a későbbi vetés foly-
tán a május 1-i fagytól nem szenvedett — hátrama-
radt, — egyenlőtlenül esett, a csövek benöttsége hi-
ányos lett, s a növényzet is kisebb maradt.

Termés eredmény 4 1/2 mérő csövesen.

A douttonkorn 18" távolra sorvető géppel vet-
tetett, két kézi kapálást s töltögetést nyert. Fejlö-
désben, érésben az előbbitől is hátramaradt s adott
3 1/2 mérő csöves termést.

Ugyanezen fajta vettetett végre szórva is, mint
itt a népnél szokásos; két kézi kapálást, az első alkal-
mával ritkítást, a második alkalommal töltögetést nyert.

Érése, fejlődése egyenlőtlen volt; a növényzet
satnya lett, s fele része adott csak termést összesen

4 1/2 mérőt, de a csövek fejletlenek s csak felerészben benőttek voltak.

Ezen példákából, bár abnormis év uralkodott láthatni, hogy egy és ugyanazon megmunkálás mellett mily nagy különbséget teszen a termés eredményben a jó fajta megválasztása, s a kellő tenyészhely megadása.

Áttekintés végett álljon itt végül a következő táblázat:

H o s i a t a.
a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet kísérlettelkén eszközölt termelési kísérleteknek 1873-ik évben.

Folyó szám.	A kísérlet alatti növény.	A vetőmag eredete.	Előnövény, vagy előbbi használat.	Talaj előkészítés, trágyázás és művellet.	A vetés módja.	A vetés aratás.		Vetőmag menny.		Termés		Jegyzet.
						Az aratás ideje.	Az aratás helye.	Ny. Hó.	Ny. Hó.	Részleten, i. e. holdra	száma.	
1	Kezdeti árpa.	Kezdeti árpa.	400	Egy őszi, egy tavaszi szántás, 100 m. istálló trágyázás, vetés előtt kétszeri boronálás.	4 1/2" sor.	Márc. 12. Júl. 10.	10	10	681	69527	278070	
2	"	"	400	"	"	Márc. 18. Júl. 10.	10	10	655	92426	3696	
3	Hátsó árpa.	"	400	"	94"	"	"	"	624	92526	3700	
4	"	"	400	"	Ujpepelt szórva.	"	"	"	524	633	253272	
5	Kanadai zab.	min. küld.	500	Egy őszi, egy tavaszi szántás 200 m. rond. isalói trágya.	kézzel szórva.	"	14	18	14	235234	1704	62
6	Kanadai zab.	helyi termés.	400	"	"	"	18	28	10	85242	3408	49
7	Len.	rigai.	100	Ózalmi szántás 100 m. régi portránya, tavaszi szántás rög-kümboronálás erős hengerezés, vetés után boronálás, sinités.	"	"	22	1	1	400	"	"
8	Fehér búz.	ugari.	400	Táv. szántás, boronálás vetés utáni.	"	"	22	11	12	"	"	"
9	Tengeri szőlő.	helyből.	400	Őszi szántás, tav. hasonli, 1 kaválás, 1 fölthegés fogás.	kézzel 30' fészek.	Márc. 17.	23	2	8	32	77	5
10	Tengeri szőlő.	"	400	"	24' fészek.	Apr. 21. Szept. 29.	23	2	4	18	79	3
11	Tengeri szőlő.	"	400	"	18' géppel.	"	"	"	3	17	"	"
12	Dontonkorn.	"	400	"	kézzel szórva.	"	26	1	4	18	"	"

Vörös Sándor.

Gazdasági szemle a bécsi közkiállításon.
(Folytatás.)

VI. Oroszország, Románia, Török- és Görögország.

Oroszország fonalnövényeiként a lent és kendert mutatta be. A tömegességök folytán is leginkább szembe-tűnt kiállításokként a pskowi statisztikai bizottmány és kormányzóság, valamint a rigai tőzsde bizottmány által rendezett gyűjteményes kiállítások említendők. Mindkettő a kitzított célt: Oroszország fonalnövényeit megismertetni s kelendőseket fokozni, ügyes összeállítás által töreke-dett elérni. A pskowi lenkiállítás a kormányzóság terüle-tén, annak különböző vidékein természetett lenfonadék rost mintáit úgy állította ki, hogy a gerebenezett szál, kőcz és hulladék minőség és mennyiség viszonya is megbírál-ható volt. A rigai tőzsde bizottmány lenkiállítása pedig a lenkereskedésben szokásos elnevezéseknek megfelelő minták gyűjteményének volt tekinthető.

A len és kender kiállítóiként különben még számos termelő birtokos lenne említendő.

Az érintett fonalnövények mindenike jelentékeny hosz-zuság és világosabb és sötétebb árnyalatu szürke színe-zés által volt jellemezve; a fonadékrost kikészítésénél azonban a gondosabb eljárás, a fény bágyadtsága után ítélve, még hiányozni látszik.

Románia mezőgazdasági terményeinek kiállításá-ban, szintugy mint

Törökország terménykiállításában a fonalnövények felette gyengén voltak képviselve.

Mindkettőben a kendernek gerebenezett szála csak azon istrángok, kötőfélék, kötelek és hálók kisérétében álltatott ki, melyek készítésére leginkább felhasználatik.

Görögország fonalnövényeiként említendők a gya-pot, a kender és a ramié. Mind mennyiség, mind minő-ség tekintetében legtöbb jelentőséggel a gyapot birt, mely Görögország számos vidékéről küldött minták által volt képviselve. Kender csak egy kis nyalábnyi, mintegy mu-tatványul volt kiállitva. Ramié pedig szintén csak néhány nyalábbal volt bemutatva; a leveleiket megtartott száruk mintegy 4' hosszúak voltak.

VII. Afrikai államok.

Egyiptom mezőgazdasági terménykiállításában a fonalnövények fényesen voltak képviselve. Az egyiptomi Chedive Ismael basa ugyanis mintegy 25 féle gyapotot és 60 féle egyéb fonadék rostot állitott ki. A gyapot nem-csak nagy mennyiségben, de szép minőségben is mutatta-tott be. A többi fonadékrostok pedig a fehér és szürke között változván a színben, részint élénkobb, részint bá-gyadtabb fényvel bírtak.

Tunisia fonalnövénykiállításában ismét feltaláljuk sa-ját fonalnövényeinket a kendert és lent, melyekhez még a gyapot járul.

A Mörpurgo lovag által rendezett tunisi terményki-

állítás azonban az érintett fonalnövényeket is csak nagyon kis mennyiségben bírta.

Marocco fonalnövényeiként Elmaleh József magodosi cs. kir. consuli ügynök által gyapot, kender és len fonadékrost; aloë és pálmalevél rost állítottatott ki, de mindenik csak nagyon kis mennyiségben.

Algier mezőgazdasági terményeinek kiállításában a fonalnövények gazdagon voltak képviselve; a len és gyapot számos fajtája mellett ugyanis egyéb fonalnövényekben sem volt hiány.

A kiállítók mezőgazdák, gazdasági egyesületek és a hammai kísérleti kert voltak. A len, mint rigai (3—3½' magas) és sicíliai volt kiállítva. A lenfonadék rostjára szürke s kivételesen fehér színű volt. A gyapot, mint Jumel, Louisiana, Monteny (Mexiko), China, Buuchs rövid rostos, hosszú fűrtös, Joice és georgiai hosszú rostos gyapot, ezen számos fajtában, jobbára a hammai kísérleti kert által állítottatott ki. Egyéb fonalnövények közül említendő a törpe pálma szőre, az alfa stb.

VIII. Ázsiai államok.

Kaukasusból mint fonalnövények a kender és gyapot voltak kiállítva, de mindenik csak igen kis mennyiségben.

A kender fonadékrost hosszú, de goromba minőségű; a gyapot tűrhető volt.

Persia fonalnövényeiként említendők az erbei dschani gyapot és a jute egy corchorus fajta növénytől származó fonadékrost.

Chinából mint fonalnövények a gyapot különböző fajtái, a kender és len, a chinai fű vagy ramié említendők, melyek részben a chinai császári kormány, részben a katolikus missiók, részben pedig Overbeck lovag hongkongi cs. kir. konsul által állítottatott ki.

Japán fonalnövényeiként a császári japáni kormány a gyapotot, a kendert, a pálmafa rostot állította ki.

A kender és pálmafa fonadékrostjai csak gorombán megtilolva 3—6' hosszú fehérés sárgás és vereses színű fényes szálakat képeztek.

Britt-India mezőgazdasági terményeinek kiállításában a fonalnövények között első helyen a gyapot, azután a len, aloë, csalán valamint a ramié említendők.

A fonalnövények kiállítását részint a bombayi kormány, részint egyletek és mezőgazdák eszközölték.

A len, aloë és csalán fonadék rostjai 4—6' hosszúak, fehér szürke, vereses színűek, csekély fényvel bírók és majd finomabb, majd gorombább minőségűek voltak.

A ramié 1° magas, szőlővenyigére emlékeztető vészői szalámba kötve csak ily nyers állapotban mutatattak be.

IX. Amerikai és ausztráliai államok.

Az észak-amerikai egyesült államok részéről kiállított fonalnövények közül említést érdemelnek a gyapot, a len, a kender, és a ramié.

Ez utóbbi nyers, megtört és gerebenezett állapotban mutatattak be. Vesszeje a szőlővenyigéhez hasonlít. Dr.

Collyer módja szerint kezelve már az első megtörés után is hasonlít a kenderhez; meggerebenezve pedig egy igen szép fehér, finom és fényes fonadékrostot szolgáltat, mely még jelentékeny hosszal is bír.

Brazília fonalnövényeiként állítottatott ki a fehér és sárga gyapot, a barna Paina de coronata, a szürke Paina tybenna, a szürke Paina de canne d'asnear, a fehér Paina summauma, a sárga strigarde Tucuma, a fehér Algodas herbaces, a fehér fibra végetal desiobeta poer, mindmennyi fonadékrost, mely a szövet-iparban csak csekély mérvű felhasználásra talál.

Ausztraliából fonalnövények New-Seeland és Queensland által küldettek a kiállításra.

New-Seeland nagyobb mennyiségben a Canterbury Wellington, Auckland és Hawkee Bay vidékén termesztett új-seelandi lent állította ki, melynek leveleiből egy igen előnyösen használható fonadékrost nyeretik.

Queenslandból igen kis mennyiségekben mint fonalnövény a gyapot mutatattott be.

5. Fejezet: A DOHÁNY.

A dohány egyike volt azon mezőgazdasági terményeknek, mely a szemtermények és fonalnövények után a kiállításon legerősebben volt képviselve, mely körülményt a dohánynak folyton növekedő fogyasztása és művelésének jutalmazó volta eléggé indokolja. A dohány a legtöbb állam mezőgazdaságában utat nyitott magának és művelése szakértelemmel folytatva két irányban is nevezetes előnyöket képes biztosítani. Mindenekelőtt befolyással bír a talajnak okszerűbb és gondosabb megmunkálására a természetesen a dohány után termesztett egyéb művelési növények minő- és mennyiségére is kihat. Azután pedig oly terményét képezi a mezőgazdasági üzletnek, mely nagy piacczal bír, fokozatosan növekedő keresletnek örvend és rendszerint jól is értékesíthető.

A dohánynak a mezőgazdasági üzlet jövedelmező képességére gyakorlott befolyásánál fogva azért igen természetesnek kell találnunk, hogy mindenütt, hol a természetes viszonyok művelését megengedik, a mezőgazdák azt megkísérteni el nem mulasztották, mint erről a kiállítás is fényes tanúságot szolgáltatott.

A dohány a kiállításban részt vett államok mezőgazdasági terménykiállításának legnagyobb részében képviselve volt, nagyon csekély lévén azon államok száma, melyek dohányt ki nem állítottak. Ez utóbbiak sorába ugyanis csak Olaszország, Franciaország, Spanyolország, Portugal, Anglia és Norvégország tehetők.

Legnagyobb mennyiségben és legtöbb figyelemmel a dohányt Magyarország, Ausztria, Németország, Oroszország és Hollandia állították ki.

A kiállított dohány minősége tekintetében a legszembetűnőbb eltérések a dohánylevelek nagyságában és színében, valamint azok kezeltetése módjában nyilvánult. A kezelést illetőleg ugyanis lényegben a simított és nem simított dohány levelek között kell megkülönböztetést tenni.

A dohány kiállítása legtöbb esetben üveg szekrényekben történt, az egyes dohánylevél csomók szabadon vagy papirdobozokban helyeztetvén el.

A dohány minőségére vonatkozó jelzések azonban kevés kivétellel hiányosoknak nyilvánítandók, miután az érdekes adatok nagyobb számát csakis a német dohányok jelzései szolgáltatták.

I. M a g y a r o r s z á g.

Az egyes államok dohánykiállításaira térvén, a következők lennének figyelemre méltathatók.

Magyarország dohányát a m. kir. pénzügyminisztérium s a jelesebb dohányt termelő földbirtokokosok állították ki.

Az utóbbiak között névszerint megemlítendők: Gróf Dessewffy Gyula (Finta), Gróf Dessewffy Emil (Tiszalac), Eckstein Márton (Mike), Eneghy János (Rimaszombat), Fesztai Sylvester (Ó-Gyala), Göndöcs Benedek (Uj-Kigyós), gradiskai földbirtokokosok, Harkányi Fülöp (Pest, Heves), Hoffmann Ottmár (Orsova), Holló Dénes (Rimaszombat), Gróf Károlyi György (Mácsa), Gróf Karácsonyi Guido (Beodra), Korponai József (Rimaszombat), Lubik József (Kis-Ujszállás), Marton Dezső (Rimaszombat), Mezőtur községe, Ifj. Plathy István (Ungvár), nagy-szt-miklósi gazd. iskola, Pongrácz A. (Rimaszombat), Pongrácz Tivadar (Andrásfalu), Pruae-montrei káptalan (Jánosháza), Schossberger S. W. és fiai, Schreyer Domokos (Keresztur), Singer József (Tenyő), Somoskőry Antal, Vancsa György (Sepsi-Szt.-György), Br. Wodianer Mór, Br. Baldacsy Antal, Borkovicz Károly (Hátörvidék), Molnár György (Debreczen). Váci János.

A magyar királyi pénzügyminisztérium három nagy beüvegelt szekrényben, igen helyes elrendezéssel, az országban termelt jelesebb dohányfajtákat, valamint az ország dohánygyáraiban belföldi és külföldi nyers anyagból készült, részben pedig már készen a külföldről hozott és kereskedésbe bocsátott szivar, pipadohány és burnót fajtákat mutatta be.

Az országban termesztett dohány levél csomagok a termelés helyére s a használati célra való tekintettel következőleg lettek megkülönböztetve:

közönséges dohányok: 1. debreczeni, 2. szegedi, 3. tiszavidéki, 4. szamosháti, 5. szuloki, 6. pécsi, 7. károlyi dohány, 8. muskotály és 9. kapadohány.

Kerti levelek: 1. csetneki, 2. finom, 3. középfinom és 4. közönséges kerti levél.

Szivaroknak: szivarburoknak és szivarbélnek.

Finom, középfinom és közönséges pipadohánynak.

Fonólevél és burnotnak alkalmas dohány.

A főntebb érintett dohánytermelő földbirtokokosok dohányja kevés kivétellel szintén egy két szekrényben elhelyezett gyűjteményes kiállítássá egyesített, mely a pénzügyminisztérium kiállítása mellett a magyar dohánynak megfelelő bemutatását sikeresen előmozdította.

Az országban általánosabban termesztett s mintegy inkább meghonosítottnak tekinthető dohányfajtákon kívül említést érdemelnek: Göndöcs Benedek uj-kigyósi Cuba, Havannah, török és persa dohányja, Korponai József Rimaszombaton termesztett Latakia és Dztongingán dohányja és Borkovác Károly krajjevcauei cuba és török sultán dohányja.

Az egyes dohányfajták leírásától eltekintvén, a kiállított magyar dohány általános jellegzéséről, a levelek nagysága és színe tekintetében röviden megjegyezhető, hogy a levelek nagyságában a kis és nagy levél között képzelhető fokozatok mindenképpen voltak képviselői, de túlnyomó számmal a középnagy és nagylevelű dohányfajták voltak és hogy a dohánylevelek színe a sötét barna és világos sárgás barna közötti árnyalatokban változott, rendszerint azonban a nagyobb és erőteljesebb levelű dohányfajták sötétebb a kisebb finomabb levelűek pedig világosabb színezetet mutattak.

A kiállított magyar dohány levelek kezeltetése szempontjából említést érdemel, hogy azok legnagyobb részesített állapotban hozatott a kiállításra, s hogy a nem simitott dohány mennyisége az előbbivel szemben igen alárendelt volt.

A nem simitott hollandi módon kezelt dohányok közül a Gróf Dessewffyé nevezhető meg.

(Folytatása következik.)

T Á R S A L G Ó.

Választmányi ülés 1874. július hó 13-án.

102. A június 1én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván, — észrevétel nélkül hitelesítettetett.

103. Erdélyi szász gazdasági egylet a külföldi gépekre kivettelt behozatali vám megszüntetése érdekében, szerkesztett és a földművelési minisztériumhoz benyújtott kérelmét küldi meg figyelembe vétel, esetleg támogatás végett; — igazgató

választmány ezen ügyben a t. testvéregylettel teljesen egyetértvén, a kérelmet magáévé teszi, s maga részéről is ez értelemben felterjesztést fog intézni a Nmlgu minisztériumhoz.

104. Minisztérium 19467 szám alatt a jövő 1875. áprilishó 10-én tartandó dohánykiállítás programját küldi meg köröztetés és ismertetés végett; — az „Erdélyi gazda” hasábjain időközben egész terjedelmében megjelenvén, a magyar kíváncsoknak elég tétetett.

105. Helybeli könyvkereskedő és nyomdatulajdonos Stein János egy állítólag 1866. óta fizetetlen számlán fennmaradt 13 frt 33 kr. kintalványozását kéri; — miután a követelés jogosultsága sem a levéltár actáiból, sem a pénztári könyvek tételeiből igazolható nem volt, kérelmező ezennel elutasítottatik.

106. Orsz. magyar gazdasági egyesület a földmívelési ministerium intézkedése folytán Kenessey Kálmán: „A buzavető-mag nemesítéséről“ cz. művéből 60 példányt küld kiosztás és annak nyomán eszközözendő kísérletek tétele végett; — köszönettel fogadtatván, a tagok között kiosztandó s a netáni kísérletek eredménye egy a Nmlgu ministerium, mint az orsz. magyar gazdasági egyesületnek bejelentendő lesz.

107. Frommer A. Herman a kanadai zab idei termésének eredményéről kér szíves felvilágosítást; — annak idején meg fog adadni.

108. Ügyvéd Tompa Károly ur bemutatja a Dr. Maizner János és neje által Andraschofsky Jánostól átvállalt személyes kötelezettségüket tartalmazó adósságlevelet; — megőrzés végett az egyleti pénztárba helyeztetik.

109. Brassai József hajlandó gyümölcsészeti albumát 200 frtéért a budapesti orsz. gazdasági muzeumnak átengedni; — ezen értelemben a felterjesztés meg fog tételni.

110 K. Papp Miklós az „Erdélyi gazda“ második negyedévi nyomdai költségét és a gazdasági egyesület részére készített több nyomtatvány árát utalványoztatni kéri; — választmány a két számlán összesen 375 frt 50 kr-ra rugó összeget ezennel utalványozza.

111. Titkár a vándorgyűlés ügyéről jelentést tévén, felkéri a választmányt a további intézkedések eszközésére; — választmány elhatározza, hogy mint eddig úgy az idén is a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet két hallgatóját a vándorgyűlésre el fogja küldeni s hogy a részletesen kimutatott központi kiadások levonásával fennmaradó 545 frt készpénz és összesen 30 drb állami érmet a dévai intéző bizottságnak rendelkezésére fogja bocsátani.

112. Titkár jelenti, hogy a „Bors Mihály emlékére“ alapított 2000 frt névértékű urbéri papir után eső egy évi 5% kamat rendelkezésre áll és a nemes alapító kívánsága szerint a kolozs-monostori gazd. tanintézet egy jeles tanulójának kiosztandó lesz; — választmány fel fogja kérni említett tanintézet t. igazgatóságát, hogy a legjelesebb tanulók közül hármat indokolt előterjesztésben az augusztusi ülésig kijelelni szíveskedjék; e három jelölből a legérdemesebbet választmány általános szavazat többséggel ki fogja választani s nékie a vizsgálatok végeztével az összes ifjuság jelenlétében az elnyert szorgalomdíjat egyleti kiküldöttek által kiosztani.

113. Titkár jelenti, miszerint a köztelki tavaszi eladásból bruttó 1019 frt 26 kr. a kertész 112 frt 14 krnyi százaléka levonásával pedig 907 frt 12 kr. tiszta jövedelem folyt be, mely összeg a pénztárba beszolgáltatott; — tudomásul szolgál.

114. Titkár jelenti, hogy a bécsi világtárlat költségeinek fedezésére egyesületünk által előlegesen lefizetett összegből még mai napig is 226 frt 93 kr. hátralékban van; — sajnos tudomásul szolgálván, az illetők elnöki uton harmadszor is fel fognak szólíttatni tartozásuk befizetésére.

115. Titkár indítványozza, hogy a Calderoni Vajdaffi-féle méter mérték gyűjtemény hozzattassék meg, és késznek nyilatkozik azt a t. tagokkal alkalmissal megismertetni; — a mintegy 5 frtba kerülő gyűjtemény be fog szereztetni.

116. Titkár jelenti, hogy f. évi Szt. Mihály naptól kezdődőleg lakását a sétatér utcái 13 sz. alatti telekre fogja átteni; — tudomásul szolgál.

117. Az erdélyi kölcsönös jég- és tűzkármentő társulat kérvénye, — véleményezés végett egyleti ügyvéd urhoz tételik át.

Gamauf Vilmos

egyleti titkár.

Hirdetmény

a folyó 1874. évben tartandó erdészeti államvizsgák tárgyában.

Az erdészeti államvizsgák a folyó évben octoberhó 5-én s a körülményekhez képest folytatólag az eddigi módozatok szerint a következő helyeken fognak megtartatni; u. m. a felsőbb erdészeti államvizsga Budapesten, az alárendelt erdészeti személyzet vizsgája pedig Pozsonyban, Kaposvárt, Kasán, Temesvárt és Kolozsvárt.

Felhivatnak tehát mindazok, kik az önálló felsőbb erdészeti szolgálatra képesítő felsőbb rendű erdészeti államvizsgát letenni szándékozzák, hogy eredeti bizonyítványaikkal felszerelt ebbéli folyamodványaikat s az államvizsga letétele előtt megkivántató s egy erdészeti kérdéstről szóló írásbeli értekezéseiket legfeljebb folyó évi septemberhó 20-ig a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. ministeriumhoz terjesszék fel; azok pedig kik az alsóbb rendű erdészeti vizsgát letenni óhajtják, folyamodványaikkal egyenesen ezen vizsgák székhelyein működő főispánokhoz forduljanak.

Kelt Budapesten, 1874 júliushó 11-én.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. ministeriumtól.

Szőlészeti statistikai kimutatás.

84. Szász-Régen, Tordamegye, agyag talajban termel karikás míveléssel 800 □ öl rajnai rieslinget, 800 □ öl Pineau grist és Pineau noiret, 206 hold és 8 □ öl vegyes hazai faj szőlőt, mely kövér, fehér és fekete leánya szőlőkől áll csaknem egészen. Mívelése kerül holdjánál 80 frtba o. é. terem holdanként 20 akó közönséges bort, elkél helyben, 1871-ben 5 frt. 1872- és 1873-ban akója 7 forint 50 krajczáron.

85. Bátos, Kolosmege, agyag talajban termel karikás míveléssel 24 hold 82 □ öl vegyes hazai faj szőlőt, mívelése kerül holdanként 85 frtba, terem 30 akó közönséges bort, elkelt 1871-ben 4 frt. 1872- és 1873-ban 7 frt 50 kr. elkél helyt és Szász Régenben.

86. Ludvég, Kolosmegye, agyag talajban termel 2 h. 245 □ öl karikás mivélés alatti vegyes hazai faj szőlőt; mivélése kerül holdanként 75 frtba, terem 15 akó közönséges bort, elkelt 1871-ben 4 frton, 1872- és 1873-ban akója 7 frt 50 kron.

87. Vajda, Kolosmegye, 51 hold 765 □ öl területen termel agyag talajon karikás mivélés alatti vegyes hazai faj szőlőt, kerül holdanként 85 frtba, terem 30 akó közönséges bort, elkelt 1871-ben 4 frton, 1872- és 1873-ban 7 frinton Sz. Régenben és Beszterczén.

88. Déd rád, Kolosmegye, 40 hold 327 □ öl területen termel agyag talajban karikás mivélés alatti vegyes hazai faj szőlőt, kerül holdanként 85 frtba, terem 25 akó közönséges bort, mely elkelt 1871-ben 4 frton, 1872- és 1873-ban 7 frton Szász Régenben és helyt.

89. Déd rád-Széplak, Kolosmegye, 7 hold 1000 □ öl területet mivél agyag talajon karikás mivélés alatti, termel közönséges bort, és minthogy csak 1872-ben kezdték mivélés alá venni, eladás nem történt, kerül holdanként mivélése 80 forintba.

90. Vajda-Szentivány, Tordamegye, 7 hold. 500 □ öl területen agyag talajban termel 6 hold rajnai rieslinget és 1 hold 500 □ öl vegyes hazai faj szőlőt, karikás mivélés alatti, kerül holdankénti mivélése 85 frtba, minthogy új szőlő minőség és mennyisége még nem tudható.

91. Körtve-Kapu, Tordamegye, 20 hold 3 □ öl területen agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőt karikás mivélés alatti, kerül holdanként 80 frtba, terem 15 akó közönséges bort, 1871-ben elkelt 4 frton, 1872- és 1873-ban 7 frt 50 kron Szász-Régenben és helyt.

92. Pusztá-Almás, Tordamegye, 8 hold 276 □ öl területen agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőt, karikás mivélés alatti, kerül holdanként 70 frtba, terem 15 akó közönséges bort, elkelt 1871-ben 4 frton, 1872- és 1873-ban 7 frt 50 kron.

93. Maros-Orbó, Tordamegye, 78 hold 693 □ öl területen agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőt karikás mivélés alatti, kerül holdanként 80 frtba, terem 25 akó jeles bort, 1871-ben elkelt 5 frton, 1872- és 1873-ban 7 frt 50 kron Maros Vásárhelyt és Radnóton.

94. Magyar-Dellő, Tordamegye, 14 hold 290 □ öl területen agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőt karikás mivélés alatti, kerül holdanként 80 frtba, terem 25 akó kitünő bort, elkelt 1871-ben akója 5 frton, 1872- és 1873-ban 10 frton Maros Vásárhelyt és Szász Régenben.

95. Szent-Margit, Tordamegye, 40 hold 585 □ öl területen homokos agyag talajon termel 1 hold Croquant és alexandriai muskotályt, 39 hold 585 □ öl vegyes hazai faj szőlőt karikás mivélés alatti, kerül holdanként szakmány és napzám munkával 80 frtba, terem 25 akó jeles bort, elkelt 1871-ben akója 5 frton, 1872- és 1873-ban 10 frton Kolozsvárt, Maros-Vásárhelyt és Szász-Régenben.

96. Oláh-Dellő, Tordamegye, 9 hold 327 □ öl te-

rületen agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőt karikás mivélés alatti, kerül holdanként 80 frtba, terem 25 akó jeles bort, elkelt 1871-ben 5 frton, 1872- és 1873-ban 10 frton Maros-Vásárhelyt.

97. Pusztá-Szent-Miklós, Tordamegye, 12 hold területen agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőt karikás mivélés alatti, kerül holdanként 80 frtba, terem 25 akó kitünő bort, elkelt 1872- és 1873-ban 10 frton akója Maros-Vásárhelyt.

98. Sós patak, Marosközék, 8 hold területen agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőt, 1871-ben ültették és kezdték mivélni.

99. Sós patak, Tordamegye 2 hold területen agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőt, csak 1871- és 1872-ben kezdték mivélni.

100. Mező-Ujfalu, Tordamegye, 1 hold 800 □ öl területen agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőt karikás mivélés alatti, csak 1870-től kezdve mivélnek.

101. Nagy-Ercze, Tordamegye, 8 hold területen agyag talajban termel vegyes hazai faj szőlőt karikás mivélés alatti, kerül holdanként 80 frtba, terem 20 akó jó bort, elkelt 1871-ben 4 frton, 1872- és 1873-ban 7 frt 50 kron Maros Vásárhelyt.

102. Panit, Marosközék, 33 hold 1214 □ öl területen agyag talajban termel 800 □ öl rieslinget és 33 hold 414 □ öl vegyes hazai faj szőlőt karikás mivélés alatti, kerül holdanként 70 frtba, terem 15 akó jó bort, elkelt 1871-ben 5 frton, 1872- és 1873-ban 7 frt 50 kron Maros-Vásárhelyt.

103. Harco, Marosközék, 1 hold területen agyag talajban termel hazai és külföldi szőlőt karikás mivélés alatti, kerül holdja 70 frtba, terem 15 akó jó bort, melyet a tulajdonos használ fel, eladás nemigen történik.

Fekete Pál,
szőlészeti vándor tanár.

EGYVELEG.

— Az ér-diószegi m. kir. vinczellér képezde ez évi nyilvános vizsgái július hó 23-ikától 29-ikéig fognak megtartatni, a midőn 12 növendék végzi be a tanfolyamot és áll az őket felfogadni óhajtó közönség rendelkezésére. A kilépett növendékek helyett újak fognak felvétetni, kik élelemmel, lakás és mosással államköltségen az intézetben fognak ellátatni. Miért is, a kik a gyümölcsészeti, szőlészeti pályán magukat kiképezni kívánják és ezen intézetben a nevezett államségélyben részesülni óhajtanak, ezennel figyelmeztetnek, hogy a keresztlevél, iskolai, orvosi s községi bizonyítvánnyal és a szülők vagy gyámok azon nyilatkozatával, hogy a növendék a tanfolyam bevégeztéig az intézetből ki nem vetetik, — felszerelt folyamodványait az intézet igazgatóságához szeptember 1-őig bekdüdjék. A katonakötelezettség alól menteknek

és a nagyobb előképzettségnek elsőbbség adatik, 16 éven alóli nem vétetik fel. Ér-Diószegen 1874. július 7-én. Gábor József igazgató.

* **Méhészeti kiállítást rendez a mosonmegyei gazd. egyesület a magyar orvosok és természetvizsgálók látogatásuk alkalmából f. évi augusztus hó 22—25-éig Magyar-Óvárott, a rendezéssel az ismert méhész és lapunk n. t. munkatársa tanár Dr. Rodiczky Jenő bizatott meg. A kiállítás részletes programjával kívánatra az érdeklődőknek szolgálni fogunk, addig is felhívjuk szűkebb hazánk, kivált a kolozsvári méhészegylet méhészeit, hogy e hazafias vállalatot bármely, a méhészetbe vágó, kiállítási tárgy beküldésével előmozdítani szíveskedjenek.**

* **Értesítés, az 1874. augusztus 3-án Budapesten tartandó nemzetközi gabnavásár programjáról.** Miután a nemzetközi gabnavásárra már is számosan jelentkeztek, az alólírt bizottság elég téres és alkalmas helyiségről gondoskodott és a folyó évi június 27-én kelt hirdetéshez képest, a nemzetközi gabnavásár f. é. augusztus 3-án az ujlágban (tüköry-gát) fog reggeli 8 órakor megnyitani. A tőzsde titkársága e napon a gabnavásár helyiségében viszi hivatalát és kívánatra a legnagyobb készséggel fog felvilágosításokkal szolgálni és szokványfüzeteket rendelkezésére bocsátani. Sürgönyök és levelek felvétele és kiadására a gabnavásár helyiségén távirda- és postahivatal fog nyitni. A gyors átszolgáltatás végett czélszerű lesz a leveleket és sürgönyöket „Budapest gabnavásár“ alatt címezni. Vidéki s külföldi látogatók felkértenek, hogy neveiket a bejáratnál kitett idegenek könyvébe bejegyezzék. Belépti jegyek augusztus 1. és 2-ikán d. e. a tőzsde titkári hivatalában, augusztus 3-án pedig a gabnavásár bejáratánál válthatók 50 o. é. krajczárért. A gabnavásár látogatói a magyarországi vasutak részéről a visszautazáskor 50%-os leengedésben részesülnek. A kik ezen kedvezményt igénybe kívánják venni, az illető igazolványt a beléptijegy szelvényének előmutatása mellett, át fogják vehetni a tőzsde-titkári hivatalánál. 12 o. é. forint díjért külön hely jelöltetik ki asztallal és székekkel. Ily helyekre f. é. július hó 25-éig jelentkezhetni levél útján a tőzsde titkárságánál. Budapesten, 1874 július 10-én. A budapesti áru- és értéktőzsde bizottsága.

* **Tenyészállatok árverezése fog tartani a m. kir. államménesekben, melyre az érdekelt tenyésztők figyelmét már jó eleve felhívjuk.** Az első árverezés Bácsalmásban lesz (Komárommegye. vasuti állomás Nagy Igmánd) augusztus hó 22-én, eladandó lesz 49 különböző kora anya kancza a telivér és félvér arabs törzsből, 25 száfeletti (lovagolva) ezeken kívül 1 db arabs telivér, 8 db arabs félvér két éves — 1 db arabs félvér egy éves, 1 db arabs telivér szopós kancza csikó, 1 db egy éves és 1 db szopós méncsikó, 1 db herélt és 19 db kisorolt szolgálati ló. Kisbéren (vasuti állomás) augusztus hó 23-án 41 különböző kora anyakanca a telivér és félvér angol törzsből, két egy éves méncsikó, 1 száfeletti lovagolva, végre 10 db kisorolt szolgálati ló. Szegedmarha: az allgauti tenyészde létszámából 9 db tenyészde 3 db üsző és 3 db tehén, a mező-hegyesi gulya létszá-

mából: 20 db két éves tenyészbika, 29 előhasi tehén, 11 idősebb tehén. **M e z ő h e g y e s e n** (vasuti állomás Orosháza) augusztus hó 29. 30. és 31-én összesen 168 db különböző kora kancza a norfolki, normann, anglo-normann, angol félvér, arab félvér és lipiczai törzsből, azonkívül 22 db két és 6 db egy éves kancza csikó különböző fajtákból. A gulya létszámából: 30 db tenyészbika, 24 db előhasi tehén, 73 db idősebb tehén.

* **A z a r a t á s** szűkebb hazánkban javában folyik, sőt némely helyen már hordanak is. Miután az idej gabnatermés mennyi- s minőségéről megbízható és közvetlen adataink nincsenek, bizalomteljes tisztelettel kérjük t. olvasóinkat, szíveskedjenek mindnyájunk érdekében vidékükéről pár sornyi tudósítást küldeni.

— **„Tanügy és a nemzetgazdaság“** c. alatt f. évben két füzet jelenik meg alólírottól, következő tartalommal: I. A nevelésügy viszonya a nemzetgazdasághoz, nép- és polg. iskolák, iparos- és gazd. alsó és felsőbb szakoktatás, tanítóképezdek, gymnasium, reáltanodák, középt. törvényjav. II. A nemzetgazdaság viszonya egyéb tudományágakhoz, a társadalmi szervezet gazd. törvényei. — Minden füzet önálló, s külön is megrendelhető. Ára egynek 60 kr. Az előfizetéseket kérjük legkésőbb augusztus 18-ig szerzőnek „Budapest, üllői-ut 2. szám, (Ferencváros)“ beküldeni. Az első füzet szeptember hóban jelenik meg. Rácz Vilmos.

— **Gazdasági pótanfolyam néptanítók számára.** A földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi ministerium intézkedett az iránt, hogy a szünidők alatt a néptanítók számára, ugy mint az elmúlt években, az idén is gazdasági pótanfolyamok rendeztessenek és pedig: M.-Óvárott augusztus 31-től szeptember 26-áig; Debreczenben július 28-tól augusztus 26-áig; — Keszthelyen augusztus 9-től augusztus 29-éig; — Kolozsvárott augusztus 30-tól szeptember 26-áig; ezeken kívül tisztán kertészeti, gyümölcsészeti és szőlészeti tanfolyamok rendeztetnek Szegeden, Budán, Enyingen, Pápán, Veszprémben, Kassán, stb., a melyeknek tartama legközelebb fog közzétetni. A behívandó néptanítók kijelölését avallás- és közoktatási minister a tanfelügyelőségek útján fogja eszközölni. Hogy a néptanítóknak a tanfolyamokhoz utazás megkönnyíttessék, intézkedések tétettek az összes vasuti és hajózási igazgatóságoknál viteldíjkezdmények iránt. — E czélból minden, akár államköltségen behívott, akár magán-költségen a tanfolyamok valamelyikét látogatni óhajtó néptanító a tanfelügyelők útján igazolvánnyal fog elláttatni. A tanfolyamok tanulságos kirándulásokkal lesznek egybekötve, s a részt vett tanítók között a tanfolyam végén hasznos tanszerek fognak kiosztatni.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Főmunkatárs: Vörös Sándor.

H i r d e t é s e k.

334 sz.
1874.

(22) (2-3)

Hirdetés.

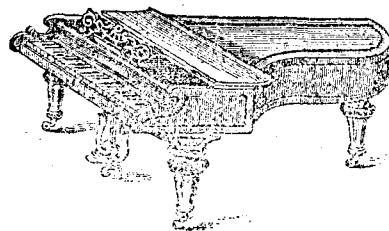
A nagyenyedi ev. ref. főtanodának diódi s hozzátartozó tövisi és paczalkai 140 holdnyi szántó,- kaszáló- s szőlőből álló birtoka 1874. évi szeptember 29-ik napjától kezdve, három egymásután következő évre haszonbérbe, Diódon a tanoda házában, f. év szeptember hó 12-kén d. e. 10 óraker, nyilvános árverési uton, a legtöbbet ígérőnek ki fog adatni. Bérleni kívánók 50 frt bánatpénzt tartoznak letenni. Az irt napig, bánatpénzzel terhelt zárt ajánlatok (Offert) is elfogadtatnak. A részletes feltételek alulírt-nál megtekinthetők.

Nagy-Enyed, 1874. július 3.

BOGDÁN LAJOS,
g. gondnok.

ZONGORÁK ÉS PIANINÓK.

Mindenmü zongorák kicseréltetnek.
Játszott zongorák 80—250 forintig

Zongora
nagy raktár

Triska Ferencz

Kijavító
intézet

Kolozsvárt.

➔ a távirtdai hivatallal szemben ➔

Árjegyzékek bérmentve.

Zongora hangolás bármily távol
vidéken is olcsó áron elvállaltatik.

(21)

(5—26)

Jelzalog-kölcsönöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett földbirtokra — daczára a jelenlegi zilált pénzvizonyoknak — 5000 frttól a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb módozat mellett törlesztésre gyorsan eszközöl.

A hat. eng. áhálános

Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda

Kolozsvárt, „Ovár, bástya-utca 6. sz. (Ertekezhetni posta utján, vagy személyesen, naponta d. u. 1-től 4-ig.) 30—52

TARTALOM: Értesítés és kérelem.
— A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet kísérlettelken eszközölt termelési kísérletek az 1873-ik évben. — Gazdasági szemle a bécsi közkiállításon. (Folytatás.) — Társalgó. — Választmányi ülés 1874. július hó 13-án. — Hirdetmény. — Szőlészeti statisztikai kimutatás. — Egyveleg. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Piaczi árak.

A kolozsvári kereskedelmi s iparkamara hivatalos adatai nyomán.

A heti vásár		Egy osztrák mérő 2 vagy véka					Egy mázsa		Egy	1 font
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	zah	török- buza	széna	szalma	bécsi öl tüzifa	marha hus
Ára krajczárokbán										
Kolozsvár	július 23	600—620	400—425	400—410	180—200	400—420	130	60—80	1100	21
Nagy-Várad	július 7	620—650	450—520	350—420	210—250	380—420	150	100	850	24
Maros-Vásárhely	július 9	550—640	440—460	430—450	135—170	—	200—210	120—140	1100	20
Károly-Fehérvár	juli. 20	580—600	456—475	385—400	180—200	—	210—230	140 190	1100	20
Nagy-Szeben	septem.29	620—687	—	467—507	180—133	533—600	80—85	60	700	22
Brassó	ápril. 28	670—759	599	461—477	163—170	363	—	—	—	20
Besztercze	július 14	560	440	400	160	—	140	80—130	750	16
Nagy-Enyed	július 9	563—600	500—525	413—450	188—210	—	240—250	55—65	1100	16
Szamosujvár	július 20	600—680	500—520	420—460	190—200	—	200	50	1200	18
Deés	július. 21	640—660	560—600	400—440	166—170	—	130—140	—	800	18
Torda	septem. 23	600—640	540—580	400—420	100—110	—	170—180	70	800	15

Erdélyi földtethermentesítési kötvény 73 frt 50 kr. Ezüst árkelet 104.

Bécsi marhavásár: Felhajtott 3613 darab hizó ökör. A forgalomgyenge; árak: gallicziai 28 1/2—30 1/2 frt magyar 28—31 frt. német hizó ökör 30—31 1/2 frt. a vágósúly mázsája.

Nyomatott K. Papp Miklósnál Kolozsvárt